

ITMS kód Projektu: 26140230002
ITMS kód Projektu: 26120130002

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Prioritná os:	Prioritná os 2 – Ďalšie vzdelávanie ako nástroj rozvoja LZ Prioritná os 4 – Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť BSK
Opatrenie:	2.1 Podpora ďalšieho vzdelávania 4.2 Zvyšovanie konkurencieschopnosti Bratislavského kraja prostredníctvom rozvoja terciárneho a ďalšieho vzdelávania
Prijímateľ:	Metodicko-pedagogické centrum
Názov projektu:	Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov
Kód ITMS projektu:	26140230002, 26120130002
Aktivita:	2.2 Tvorba a akreditácia programov kontinuálneho vzdelávania PZ a OZ

Program kontinuálneho vzdelávania

Rozvíjanie kompetencií žiakov diferenciaciou úloh a činností

PaedDr. Ivan Pavlov, PhD.

podpis štatutárneho zástupcu

Názov vzdelávacieho programu: Rozvíjanie kompetencií žiakov diferenciáciou úloh a činností**Zdôvodnenie vzdelávacieho programu:**

Absolvovaním kontinuálneho vzdelávania pedagogický zamestnanec aktualizuje svoje profesijné kompetencie. Predložený návrh vychádza zo zásadných pedagogických dokumentov, ktoré projektovali súčasnú školskú reformu SR, najmä z ich personalistickej orientácie, kde humanizácia osobnosti je spojená so sebarealizáciou žiaka. Žiak by mal pracovať, riešiť úlohy bez obáv a strachu z prospechu, podľa svojich individuálnych možností a potrieb. **Individualizácia vyučovacieho procesu**, rešpektovanie jedinečnosti žiaka, príprava úloh podľa jeho vzdelávacích a sociálnych potrieb je oveľa zložitejší spôsob učenia, ako frontálny výklad, zopakovanie a preskúšanie. Nasvedčujú tomu aj najnovšie inšpekčné zistenia (Správa o stave a úrovni výchovy a vzdelávania v školách a školských zariadeniach v Slovenskej republike v školskom roku 2008/2009, Štátna školská inšpekcia, Bratislava, november 2009, dostupné na http://www.ssiba.sk/admin/fckeditor/editor/userfiles/file/Dokumenty/Velka_sprava_2009.pdf) vo formuláciách o nevyhovujúcej úrovni rozvíjania poznávacích, učebných, komunikačných, sociálnych aj hodnotiacich a sebahodnotiacich kompetencií žiakov ZŠ a SŠ. V tabuľke uvádzam prevzaté formulácie zo správy dokazujúce, že našim učiteľom na 2. stupni ZŠ a na SŠ sa priam paušálne nedarí „ušiť vyučovanie“ na mieru jednotlivých žiakov, že individualizácia vyučovacieho procesu je zatiaľ slabým miestom takmer všetkých predmetov s výnimkou vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb:

Vzdelávacia oblasť	2. stupeň ZŠ	Gymnázia	SOŠ
Jazyk a komunikácia	Diferenciáciu úloh a činností s ohľadom na rozdielne vzdelávacie potreby žiakov uplatňovali zväčša len smerom k žiakom so ŠVVP (SJL). Učitelia len občas diferencovali úlohy a činnosti s ohľadom na ich rozdielne vzdelávacie potreby (SJL s VJM). K oblastiam, ktoré na hospitovaných hodinách absentovali alebo boli nevýrazné, patrilo využívanie diferencovaných úloh so zreteľom na rozdielnu vedomostnú úroveň žiakov (CUJ).	Nedostatočné bolo diferencovanie úloh vzhľadom na rozdielne potreby žiakov (SJL). Slabou stránkou vyučovania bolo nezohľadňovanie vzdelávacích potrieb žiakov (SJaSL). Na vyučovaní nebolo rešpektované individuálne a pracovné tempo žiakov, úlohy neboli diferencované, chýbalo zohľadnenie vzdelávacích potrieb žiakov (MJL). Neboli zohľadnené vzdelávacie potreby žiakov formou diferenciácie úloh (prvý CUJ). Zvýšenú pozornosť zo strany učiteľov si vyžaduje akceptovanie rozdielných vzdelávacích potrieb žiakov (druhý CUJ).	Dostatočnú pozornosť nevenovali úlohám zohľadňujúcim rozdielne vzdelávacie potreby žiakov (SJL). Poznávacie a učebné spôsobilosti rozvíjali učitelia úlohami zameranými hlavne na porozumenie a aplikáciu, ale bez akceptácie rozdielných vzdelávacích zručností žiakov (SJL s VJN). Vyučovanie rovnako v študijných i v učebných odboroch negatívne ovplyvňovala sporadická diferenciácia úloh s ohľadom na rozdielne vzdelávacie schopnosti žiakov (CUJ).
Matematika a práca s informáciami	Učitelia zriedkavo diferencovali úlohy vo	Napriek tomu, že v triedach boli žiaci s odlišnými	Učitelia zriedkavo diferencovali úlohy a

	vzťahu k rozdielnym schopnostiam žiakov.	schopnosťami, zručnosťami a vzdelávacími potrebami, diferencovaný prístup bol uplatňovaný len na necelej tretine hodín (MAT). Učitelia prevažne rešpektovali ich individuálne pracovné tempo (INFO).	činnosti s ohľadom na rozdielne vzdelávacie potreby žiakov.
Človek a príroda	Výber úloh však málo zohľadňoval individuálne možnosti žiakov a rozdiely v ich vedomostiach.	Len na malej časti hodín učitelia rešpektovali rozdielne schopnosti žiakov doplnujúcim výkladom alebo úlohami primeranej náročnosti (FYZ). Náročnosť úloh učiteľa neprispôbili rozdielnym vzdelávacím potrebám žiakov (CHE).	Individuálne učebné a pracovné tempo žiakov bolo na vyučovacích hodinách badateľne rešpektované.
Človek a spoločnosť/ Človek, hodnoty a spoločnosť	Zadávané úlohy boli zamerané na rozvoj vyšších psychických procesov porozumenia a aplikácie, v prevažnej miere bez diferencovania úloh a činností vo vzťahu k rozdielnym vzdelávacím potrebám žiakov.	K slabším stránkam vyučovania patrilo sporadické uplatňovanie vzájomnej spolupráce, neprispôsobenie náročnosti úloh rozdielnym vzdelávacím potrebám žiakov (DEJ). Výrazné zlepšenie vyžaduje oblasť zohľadňovania vzdelávacích schopností jednotlivcov, rešpektovanie ich individuálneho učebného a pracovného tempa (GEO). Ojedinele diferencovali úlohy a činnosti s ohľadom na rozdielne vzdelávacie schopnosti jednotlivcov, nerešpektovali ich individuálne pracovné tempo (NOS).	Na väčšine sledovaných hodín absentovalo zohľadňovanie vzdelávacích potrieb jednotlivcov.
Umenie a kultúra	Diferencovanie činností podľa záujmu a schopností žiakov sa pri estetických činnostiach vyskytovalo zriedkavo.		
Zdravie a pohyb	Vyučujúci	Učitelia podporovali	Zadávané úlohy boli

	primerane menili metódy a formy práce, prevažne rešpektovali individuálne danosti žiakov, poskytovali im potrebný čas na precvičovanie a zdokonaľovanie praktických činností.	praktické zručnosti žiakov, pri prevažnej väčšine činností rešpektovali ich telesnú disponovanosť (TEV).	takmer na polovici hodín diferencované vzhľadom na rozdielne vzdelávacie potreby žiakov, ich pohybové schopnosti a zručnosti, rešpektovanie individuálneho pracovného tempa bolo uplatňované skoro vždy. Menej boli vzdelávacie potreby žiakov zohľadňované v učebných odboroch.
--	---	--	--

Z uvedeného dôvodu je potrebné udržiavať a aktualizovať psychodidaktické kompetencie učiteľov zamerané na rozvíjanie spôsobilostí žiakov prostredníctvom diferenciacie úloh a činností.

Druh kontinuálneho vzdelávania:

Aktualizačné vzdelávanie

Forma kontinuálneho vzdelávania:

Forma kombinovaná, prezenčná aj dištančná.

Ciele:

Hlavným cieľom vzdelávania je udržanie si profesijných kompetencií potrebných na štandardný výkon pedagogickej činnosti pri rozvíjaní kompetencií žiakov vo vyučovacom procese prostredníctvom diferencovaných úloh a činností podľa potrieb žiaka.

Špecifické ciele

- Poznať súvislosť medzi zámermi školskej reformy a rozvíjaním kompetencií žiakov diferenciaciou úloh a činností.
- Identifikovať individuálne edukačné potreby žiaka (učebný štýl, druh inteligencie, úroveň poznávacích procesov).
- Diagnostikovať úroveň jednotlivých úloh a celého súboru učebných úloh.
- Zohľadniť v kritériách pre posúdenie úloh aj diferenciaciu žiakov a pracovných skupín.
- Posilniť sebahodnotenie žiaka pri riešení úloh.

Obsah a rozsah vzdelávacieho programu

Obsah vzdelávacieho programu je súhrn teoretických vedomostí a praktických zručností, ktoré zabezpečia učiteľovi ovládať postupy potrebné pri tvorbe prípravy na vyučovanie s diferencovanou činnosťou žiakov.

Obsah vzdelávacieho programu je stanovený tak, aby mohol byť pedagogickým zamestnancom zvládnutý v rozsahu 30 hodín najneskôr do desiatich mesiacov od začatia vzdelávania. Prezenčná forma z celkového rozsahu predstavuje 22 h (73%), dištančná forma 8 hodín (27%). Dištančná časť sa bude realizovať prostredníctvom mailovej komunikácie alebo prostredníctvom vzdelávacieho portálu Metodicko-pedagogického centra.

Témy:

- Pojem, štruktúra kľúčových kompetencií, procesualný charakter kompetencií

- Rozvoj kompetencií a zručností žiakov v jednotlivých predmetoch podľa zistení Štátnej školskej inšpekcie
- Kompetencie žiakov pri riešení úloh
- Identifikácia individuálnych edukačných potrieb žiaka
- Taxonómie kognitívnych funkcií (Bloom, Tollingerová), taxonómie učebných úloh
- Tvorba úloh s rôznou úrovňou učenia sa, operačná úroveň úloh
- Štruktúra metodologickej prípravy na vyučovanie
- Tvorba úloh pre rôzne učebné štýly žiakov a pre rôzne skupiny žiakov
- Formatívne hodnotenie a sebahodnotenie žiaka
- Aplikácia spôsobu hodnotenia úspešnosti žiaka pre navrhnuté úlohy

Učebné osnovy				
Tematické okruhy	Prezenčná časť	Dištančná časť	Témy	Obsahový štandard
Kompetencie ako kľúč k školskej reforme	6 h	0 h	<ul style="list-style-type: none"> - Pojem, štruktúra kľúčových kompetencií, procesuálny charakter kompetencií - Rozvoj kompetencií a zručností žiakov v jednotlivých predmetoch podľa zistení Štátnej školskej inšpekcie - Kompetencie žiakov pri riešení úloh 	<ul style="list-style-type: none"> - Strategický cieľ 1.2 Lisabonského procesu (RE, 2000), Európsky referenčný rámec Kľúčové kompetencie pre celoživotné vzdelávanie (EÚ, december 2006), ŠVP pre ISCED 2 a ISCED 3 (ŠPÚ, 2007), Školský zákon 245/2008 (MŠ SR, máj 2008) - Správa o stave a úrovni výchovy a vzdelávania v školách a školských zariadeniach v Slovenskej republike v školskom roku 2008/2009 (ŠŠI, november 2009) - Kritériá pre posúdenie úrovne gramotnosti OECD PISA pre riešenie problémov - Zásada individuálneho prístupu ku žiakom
Tvorba prípravy na vyučovanie s diferencovanou činnosťou žiakov	12 h	-	<ul style="list-style-type: none"> - Identifikácia individuálnych edukačných potrieb žiaka - Taxonómie kognitívnych funkcií (Bloom, Tollingerová), taxonómie učebných úloh - Tvorba úloh s rôznou úrovňou učenia sa, operačná úroveň úloh - Štruktúra metodologickej prípravy na vyučovanie 	<ul style="list-style-type: none"> - Učivo, ciele, zvláštne didaktické hľadiská, individuálny a diferencovaný prístup, učebné činnosti, metódy a formy, systém úloh - Poznanie učebného štýlu žiakov, druhov inteligencie, prístupu k učeniu sa a ich rešpektovanie pri sprístupňovaní učiva; - Posudzovanie a projektovanie súborov učebných úloh, poznávacia (operačná) hodnota súboru úloh, didaktická hodnota súboru úloh - Diferenciácia žiakov do skupín, ktoré riešia rôzne úlohy

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

	-	6 h	- Tvorba úloh pre rôzne učebné štýly žiakov a pre rôzne skupiny žiakov
Hodnotenie a sebahodnotenie úspešnosti žiaka	4 h	-	- Formatívne hodnotenie a sebahodnotenie žiaka - Identifikácia a sebareflexia procesov učenia sa pri riešení úloh - Sebahodnotenie - Žiacke portfólio
	-	2 h	- Aplikácia spôsobu hodnotenia úspešnosti žiaka pre navrhnuté úlohy
Spolu hodín	22 h	8 h	30 hodín

Metódy vzdelávania: prednášky, participatívne metódy, riadený rozhovor, cvičenia, diskusné skupiny, mailová komunikácia, samostatná práca a autodidaktické metódy.

Bližšie určená kategória, podkategória pedagogických zamestnancov, karierový stupeň, kariérová pozícia:

Kategória pedagogických zamestnancov:

- učiteľ

Podkategória pedagogických zamestnancov:

- učiteľ pre nižšie stredné vzdelávanie (učiteľ druhého stupňa základnej školy),
- učiteľ pre nižšie stredné odborné vzdelávanie, stredné odborné vzdelávanie, úplné stredné všeobecné vzdelávanie, úplné stredné odborné vzdelávanie a učiteľ pre vyššie odborné vzdelávanie (učiteľ strednej školy),
- učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie

Kariérový stupeň: - samostatný pedagogický zamestnanec, pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou, pedagogický zamestnanec s druhou atestáciou

Kariérová pozícia: –

Podmienky pre zaradenie

Program kontinuálneho vzdelávania je určený pre kategórie a podkategórie pedagogického zamestnanca, ktorý spĺňa kvalifikačné predpoklady v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 437/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Na kontinuálne vzdelávanie alebo na overenie profesijných kompetencií podľa § 35 ods. 6 zákona č. 317/2009 Z. z. bude zaradený každý pedagogický zamestnanec spĺňajúci kritérium cieľovej skupiny na základe písomnej prihlášky. Správnosť údajov a zaradenie pedagogického zamestnanca do príslušnej kategórie, podkategórie, kariérového stupňa, kariérovej pozície potvrdzuje riaditeľ školy. Ak pedagogický zamestnanec nie je v pracovnom pomere alebo riaditeľ školy nepotvrdí zaradenie pedagogického zamestnanca do príslušnej kategórie, podkategórie, kariérového stupňa, kariérovej pozície, oprávnenie na zaradenie pedagogického zamestnanca na kontinuálne vzdelávanie posúdi poskytovateľ na základe príslušných dokumentov, ktoré pedagogický zamestnanec predloží poskytovateľovi.

Spôsob ukončovania a požiadavky na ukončenie vzdelávania

Požiadavky pre absolventa vzdelávania

1. najmenej 80% z celkového rozsahu na prezenčnej forme vzdelávania.
2. Vypracovanie všetkých úloh dištančnej časti vzdelávania.

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

3. Spracovanie reflexívneho hodnotiaceho hárku realizovanej vyučovacej jednotky s rozvíjaním kompetencií žiakov diferenciaciou úloh a činností vo forme prezentácie.
4. Prezentácia pred lektorom a účastníkmi kontinuálneho vzdelávania.

V prípade, že pedagogický zamestnanec zvolí formu overenia profesijných kompetencií nadobudnutých výkonom pedagogickej činnosti alebo seba vzdelávaním, stanovujú sa mu tieto požiadavky:

- a) odovzdá vypracované všetky zadania dištančnej formy vzdelávania,
- b) úspešne odprezentuje reflexívny hodnotiaci hárok realizovanej vyučovacej jednotky s rozvíjaním kompetencií žiakov diferenciaciou úloh a činností pred trojčlennou skúšobnou komisiou.

Personálne zabezpečenie a garant vzdelávacieho programu

Garant: Mgr. Štefan Folkman, učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie s druhou atestáciou, MPC regionálne pracovisko, Predmestská 1613, 010 01 Žilina

Lektori – učители pre kontinuálne vzdelávanie, vysokoškolskí učители pedagogických alebo psychologických odborov, vysokoškolskí učители v pozícii didaktik.

Finančné zabezpečenie

Náklady spojené so vzdelávaním budú financované z národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických a odborných zamestnancov a z prostriedkov rozpočtu MPC. V prípade viacdňových vzdelávacích podujatí bude ubytovanie a stravovanie hradené iba z prostriedkov národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov.

Cestovné náklady účastníka vzdelávania hradí vysielajúca organizácia, resp. účastník sám.

Materiálne, technické a informačné zabezpečenie

Účastníkom vzdelávania bude priebežne poskytovaný študijný materiál (učebný zdroj) so zoznamom odporúčanej literatúry.

Minimálne zabezpečenie pre lektorov: notebook + dataprojektor, flipchart, fixky.

Vzdelávanie (prezenčná časť) sa bude realizovať v priestoroch regionálnych pracovísk metodicko-pedagogických centier, v učebniach kontinuálneho vzdelávania zriadených na školách a dištančná časť prostredníctvom mailovej komunikácie alebo prostredníctvom vzdelávacieho portálu metodicko-pedagogického centra. Pri dištančnej forme vzdelávania budú aktívne využívané IKT prostriedky.

Návrh počtu kreditov

Spolu: 8 kreditov

Za rozsah vzdelávania 30 hodín – 6 kreditov, za ukončenie vzdelávania záverečnou prezentáciou – 2 kredity.